Walne Zgromadzenie
Kasy Krak. Stow. Kupców stow. zar. z ogr. p.

odbędzie się

dnia 7 maja 1922 o godz. 4 popoł. w lokalu stow.

z następującym porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie ustępującego Zarządu;
3) Wybory Dyrekcji i Rady Nadzorczej;
4) Wnioski i interpelacje.

W razie braku statutem przepisanego kompletu, drugie Walne Zgromadzenie odbędzie się z tym samym porządkiem dziennym o godz. 1/25 w tym samym lokalu.

O godzinie 5-tej popoł. odbędzie się

ODCZYT

co Polska zyskała na konferencji w Genui.

Dr. NORBERT SALPETER.

O noweli do podatku dochodowego.

Podatek dochodowy jest zasadniczo jednym z najważniejszych źródeł dochodów państwowych. W państwach o wysokim rozwoju gospodarczym głównie pokrywano wydatki państwowe dochodami płynącymi z podatku dochodowego. Angielskie budżety państwowe nawet w czasach wojennych wraz z podatkiem od zysków wojennych notowały blizko 2/3 dochodów państwowych. Nawet we Włoszech przed wojną podatek dochodowy przynosił 12% budżetu zwyczajnego. U nas kwestję podatku dochodowego traktuje się niestety ze stanowiska pobocznego jak to wynika z oświadczenia rządowego do noweli wniesionej na plenum sejmu przez Ministerstwo Skarbu dnia 6 marca br. Rząd nasz bowiem stoi na stanowisku tem, że dla skarbu Państwa zasadniczo ważne są dochody realne z podatków przychodowych jak np. z podatku gruntowego, przemysłowego, od rent i kapitałów itp. Jest to naszem zdaniem zasadniczo stanowisko sprzeczne z duchem zdrowej polityki skarbowej, ponieważ podatki powinne obciążać głównie dochody c z y s t e obywateli, a nie dochody b r u t t o, które nie przedstawiają nigdy jasno wysokości obciążenia płatników, w swej zaś konsekwencji doprowadzić mogą do zbyt silnego napięcia ciężarami podatkowemi siły gospodarcze społeczeństwa. W roku 1914 obciążenie podatkowe wynosiło w Anglji 16% dochodu społecznego, gdy dochód roczny obliczano na 30.645 milionów marek w zł., we Francji wynosiło obciążenie 17% gdy dochód roczny wynosił 27 miljardów fr. w zł., w Niemczech 18 i 1/2% gdy dochód roczny wynosił około 30 miliardów marek w zł. W Austrji obciążenie było najsilniejsze, bo dochodziło do 21% dochodu społecznego, gdy dochód społeczny dochodził do 15 miliardów koron w zł. Toteż budżet państwa austrjackiego był stale zbyt przeciążony i dawał się ogromnie we znaki społeczeństwu, które pod ciężarami podatkowymi silnie cierpiało. Ciekawem byłoby obliczenie podatkowe u nas w Polsce w odniesieniu do dochodów społecznych. Niestety dotychczas takiego obliczenia nie uczyniono, chociaż już obecnie stwierdzić musimy, iż obciążenia podatkowe są zbyt silne w miastach, w szczególności z tego powodu, że nastąpiło przesunięcie bogactw narodowych w kierunku klas rolniczych najmniej podatkami obciążonych. W danym wypadku interesuje nas nowela wniesiona na plenum Sejmu, która ma za zadanie skoregować niesprawiedliwości wywołane ustawą o podatku dochodowym z dnia 16 lipca 1920. Wedle powołanej ustawy dochody aż do 2.500 Mp. były wolne od podatku dochodowego, wszystkie zaś inne progresywnie obciążone z tem, że przy dochodzie do 500.000 Mp. rocznie i wyżej obłożono dochody te podatkiem do wysokości 25%, skutkiem czego osoby, które miały dochód roczny 500.000 Mp. płacić musiały podatek dochodowy w wysokości 125.000 Mp. Ponadto osoby fizyczne i spadki wakujące od dochodu ponad 500.000 Mp. aż do 5 milionów Mp. rocznie płaciły progresywnie dodatkowy podatek, aż do wysokości od 1 do 10% od całego dochodu. Ten stan rzeczy spowodował, że obciążone zostały klasy głównie tylko robotnicze, bo dzisiaj z powodu ogromnego spadku waluty i postępującej drożyzny najniższy właśnie dochód jaki na utrzymanie osoby jest potrzebny stanowi właśnie kwota 500.000 Mp. rocznie. Faktycznie jeśli skontrolujemy wyłącznie wzrost drożyzny w roku 1921 konstatujemy, że rodzina robotnicza składająca się z 4-rech osób potrzebowała przeciętnie do utrzymania 240.000 Mp. rocznie jeśli weźmie się tylko pod uwagę zaspokojenie najskromniejszych artykułów spożywczych, oraz wydatki na mieszkanie, opał i światło. Poza tymi wydatkami są jednakowoż jeszcze wydatki, które również są konieczne jak na ubrania itp. a które zaspokoić rodzina robotnicza musi, wobec czego faktycznie wydatki na utrzymanie przerastają daleko kwotę 200.000 Mp. rocznie, a jeśli uwzględnimy wzrost szalejącej drożyzny w obecnych czasach, nie będziemy dalecy od prawdy jeśli kwota 400.000 Mp. do 500.000 Mp. stanowiłaby minimum egzystencji któraby powinna być wolna od podatku. Rząd nasz nie liczył się z ciągle wzrastającą drożyzną, ze stale wzrastającą dewaluacją pieniądza i w projekcie noweli do podatku dochodowego ustanowił, iż dla osób mających dochody z uposażeń służbowych, płac robotniczych i emerytur, minimum egzystencji wolnej od podatku wynieść ma 300.000 Mp. zaś dla innych dochodów 180.000 Mp. Wprawdzie jesteśmy zdania, że rozróżnienie dochodów z pracy od dochodów innych jest racjonalne, na tem bowiem opiera się system angielski i włoski, jednakowoż stoimy na stanowisku, że rząd nasz jeśli to rozróżnienie czynił, winien był stosować to w o g ó l e do dochodów z p r a c y nie tylko dochodów z pracy najemnej, bo w naszem społeczeństwie mamy np. poważną ilość rzemieślników pracujących bez pomocników jak również i kupców, których położenie nie różni się niczem od położenia pracowników fizycznych.

Niesprawiedliwem jest zatem, by odciągano tymże tylko kwotę 180.000 Mp. albowiem z kwoty tej przecież nikt wyżyć nie może. Tendencją polityki skarbowej winno być stosowanie podatków w ten sposób, by umożliwić egzystencję dla handlu i przemysłu, a przecież nikt nie może żądać od osób, które same pracują bez pomocników w swoich przedsiębiorstwach, (w rzemiośle i handlu) by tych traktować gorzej od robotników najemnych. Obciążenie podatkiem dochodowym wedle noweli wynosi przy dochodzie 180.000 Mp. 0.5%, zaś przy dochodzie 1 miliona 0.8% przy

5 milionach 5.9%. Jak z tego widzimy obciążenie nie jest obecnie tak silne jak dawniej. Musi jednakowoż nastąpić zmiana co do samej zasady zwolnieniu minimum egzystencji, jak też co do innych stawek podatku, rząd nasz bowiem musi się liczyć tem, że zmiany co do dochodu wywołane ogólno gospodarczymi stosunkami nie dopuszczają do stabilizowania na dłuższy okres czasu stawek dochodowych. W tym kierunku proponujemy by nowela przewidziała przynajmnie co pół roku rewizję stawek podatku dochopowego i dochodu wolnego od podatku, by uzgodnić dodatek ten z życiem praktycznem.

Dr. H. ECKARDT, Hamburg.

Przemysł i handel w Rosji sow.

Odkąd rząd sowiecki doszedł do przekonania, iż socjalizacja przemysłu zniszczyła produkcję i że „dyktatura organizacji“ w żaden sposób nie może jej przyjść z pomocą, zdecydował się powrócić do prywatnych — kapitalistycznych metod organizacji przedsiębiorstw, do wydzierżawiań przedsiębiorstw, które zmuszony był z powrotem zdenacjonalizować i do wprowadzenia wolnego handlu. Tu jednak okazało się, iż poszczególne przedsiębiorstwa i fabryki zanadto były zdezorganizowane, by módz jako tako istnieć, a to przedewszystkiem z powodu trudności w otrzymywaniu opału i środków aprowizacyjnych. Nie chciano wrócić już do dawnych metod centralistycznych, wprost przeciwnie starano się pozostawić przemysłowi jak najwięcej własnej inicjatywy i wolności gospodarczej, byle tylko dało się to pogodzić z ideą komunistyczną gospodarki przymusowej regulowanej przez państwo. Zdecydowano się więc w każdej gałęzi przemysłu potworzyć trusty, które pod własnym zarządem i kierownictwem według dyrektyw Najwyższej Rady gospodarczej komisarzy, miały regulować wszystkie wspólne kwestje tyczące się gospodarki, produkcji i handlu, wspólnie zakupywać surowce i sprzedawać fabrykaty, oraz rozwiązywać kwestję aprowizacji swych robotników. W kwietniu 1921 r. ukazał się dekret komisarzy ludowych, stanowiący etap zwrotny w dotychczasowej polityce gospodarczej, a mianowicie wprowadzający wolny handel, likwidację socjalizacji itd., a w cztery miesiące później powstały już pierwsze trusty. Obecnie istnieje 60 rozmaitych trustów; te rozmaite gałęzie przemysłu, wchodzące w skład tych trustów, obejmują 3354 przedsiębiorstw z 769.000 robotników. W skład trustu wchodzą przeważnie tylko przedsiębiorstwa większe — mniejsze bowiem bardziej są zdolne same się utrzymać.

W poszczególnych gałęziach przemysłu jest stosunek między strustowanemi, a nie wchodzącemi w skład trustu przedsiębiorstwami naturalnie różny; według ostatnich zestawień jest 29% wszystkich fabryk złączonych w trusty i 63% wszystkich robotników jest w nich zajętych. Tylko przemysł elektrotechniczny z 10.820 robotników jest całkowicie objęty trustem; przemysł tekstylny, zorganizowany w 24 trustach, obejmuje 72% fabryk i 81% robotników, przemysł ziemny, obejmuje 41% przedsiębiorstw i 52% robotników, przemysł spożywczy 41% przedsiębiortw i 92% robotników, przemysł papierniczy 35% przedsiębiorstw i tylko 6% robotników. (Inne kopalnie węgla są nadal przedsiębiorstwami państwowemi). Ponieważ te wszystkie trusty cierpią z powodu braku kapitału obrotowego, o który ciągle do rządu się zwracają, więc i ta forma gospodarstwa okazuje się w najwyższym stopniu nieproduktywną i niezdolną do utrzymania się o własnych siłach.

Okazało się obecnie, że wskutek socjalizacji, cały kapitał przemysłu zupełnie został zniszczony, a trusty, które miały odciążyć skarb państwa i żyć samodzielnie, żądają od państwa pożyczki w wysokości 371 miljonów rubli złotych, przez co jednak zło nie zostanie usunięte, albowiem koszta wszystkich artykułów wzrastają, uniemożliwiając wszelką kalkulację i bilansowanie. Rząd sowiecki udzielił trustom dotychczas pożyczki w wysokości 179 miljonów rubli złotych; trusty więc, które pożyczek nie otrzymały, skazane są na zagładę. Ale nawet, gdyby w jakikolwiek sposób zaradzono temu katastrofalnemu brakowi kapitałów i gotówki, to bynajmniej nie usuniętoby największego zła, które wpływa na dzisiejszy stan rosyjskiego przemysłu. Główną przyczyną bowiem ciągłego spadku produkcji, jest niemożność wyżywienia robotników, czemu z pewnością w najbliższym czasie zaradzić się nie da.

Wykazuje to najlepiej statystyka wielkiego trustu „Stal południowa“. W miesiącu grudniu 1921 r. wynosiła produkcja węgla w najważniejszych okręgach węglowych Ukrainy (Petrowsk, Makejew i Jusawo) 7,414.000 pudów węgla i 1,249.000 pudów koksu. W miesiącu styczniu b. r. musiała Ukraina wysłać wielkie ilości zboża do obszarów dotkniętych głodem i trust ten z tego powodu nie był w stanie należycie zaopatrzyć w żywność swych robotników. Skutek był ten, że szeregi robotników znacznie się przerzedziły, a produkcja w styczniu br. wynosiła tylko 4,651.000 pudów węgla i 854000 pudów koksu. Oczywiście wpłynęło to na produkcję rudy i żelaza, która również w styczniu br. ogromnie spadła, co widocznem jest z poniższej tabeli:

żelazo lane	347 000	pudów	albo	72%	prod.	w	grudniu	1921 r.
stal Martinsa	354.000	„	„	85%	„		„	„
walce	168.000	„	„	48%	„		„	„
drut	25.000	„	„	27%	„		„	„

Jak wielkie znaczenie ma spadek produkcji trustu „Stal południowa“ dla Rosji wynika już z tego faktu, że jest on jedynym producentem żelaza lanego w Rosji i że produkuje blisko 50% stali Martinsa a 55% produktów walcowych w państwie rosyjskiem. Podobne warunki panują w innych gałęziach przemysłu. Najbardziej żywotne są jeszcze fabryki w okręgu piotrogradzkim i moskiewskim, inne natomiast, położone na południu, a przedewszystkiem we wschodnich okręgach będą musiały wstrzymać ruch z powodu kryzysu żywnościowego.

A nie pomoże tej katastrofie ani — ta ultima ratio nadziei rosyjskich — zagraniczny kapitalista i przedsiębiorca, albowiem przy obecnych stosunkach transportowych w Rosji jest wykluczonem zaopatrzenie rozprószonych centrów przemysłowych w zagraniczne środki żywności. A skutki tej ostatniej katastrofy odbić się mogą tragicznie na przyszłych stosunkach gospodarczych Rosji, bo masy robotników ukwalifikowanych wskutek braku żywności i upadku produkcji fabrycznej przeniesie się na wieś i trudno je będzie potem z powrotem stamtąd wydostać.

W ogólności więc powiedzieć można, że ani jakieś nowe idee organizacyjne, ani kapitał i kredyt nie są w stanie pomódz trwale przemysłowi rosyjskiemu. Sowjety starały się w rokowaniach swych z za-

granicą przedewszystkiem też o rozwój i ożywienie handlu. Ponieważ wyniki były znikomo małe, więc dążył rząd sowiecki do utworzenia towarzystw mieszanych z udziałem kapitałów zagranicznych przy współpracy samego rządu. Celem ich miało być pośredniczenie w handlu z zagranicą, co jak wiadomo pozostawało dotychczas w ręku komisarjatu handlu zagranicznego, a więc wyłącznie w rękach państwa. Jednym z pierwszych tego rodzaju towarzystw było „Niemiecko-rosyjskie Towarzystwo Transportowe S. A.“ utworzone przez delegację sowiecką w Berlinie i „Towarzystwo Linja Hamburg-Ameryka“ łącznie z koncernem Harrimana i niemiecko-rosyjskie „Towarzystwo żeglugi powietrznej“. W ostatnich czasach powstały nowe towarzystwa: Towarzystwo handlu skórami surowemi, towarzystwo handlu drzewem „Dwinoless“ i towarzystwo handl. dla rolniczych produktów przemysłowych. To ostatnie pertraktowało niedawno z austrjackiem konsorcjum bankowem i towarzystwem transportowem, oraz z firmą angielską, które są podobno skłonne do udzielenia kredytu na zakupno maszyn i produktów rolniczych. Można przyjąć, że te towarzystwa mieszane w rozwoju handlu wewnętrznego odegrają rolę dość wybitną; działalność ich jednak wobec zagranicy jest bardzo ograniczoną wobec tego, że rząd sowiecki nie okazuje się bynajmniej skłonnym do zmiany tego stanowiska monopolistycznego, jakie posiada komisarjat dla handlu z zagranicą. Widocznie ma być ta organizacja handlu z zagranicą, która nie dopuszcza do wolnej wymiany Rosji z handlem światowym, przedmiotem targów i koncesji rządu sowieckiego na konferencji genueńskiej. W interesie samej Rosji leży, by to monopolistyczne stanowisko „komisarjatu“ nie przetrwało konferencji w Genui.

L. S., Warszawa.

Nowe rozporządzenie o ulgach celnych.

Rozporządzenie o ulgach celnych z dnia 7 kwietnia 1922 r. ogłoszone w Dz. Ustaw 28 znosi rozporządzenie dawne o ulgach celnych z dnia 18 sierpnia (Dz. Ust. 70-21). W porównaniu z rozporządzeniem dawnym, nowe rozporządzenie rozszerza znacznie stosowanie ulg celnych i poza powiększeniem ilości artykułów, korzystających z ulg, przewiduje różniczkowanie mnożników ulgowych celnych. W rozporządzeniu dawnym mieliśmy mianowicie dwie listy towarów, korzystających z ulg (z mnożnikami 1 i 10), w nowym mamy cztery listy, z których pierwsza całkowicie wolna jest od cła, do trzech pozostałych zaś stosowane są mnożniki ulgowe 10, 50 i 150 (obecny mnożnik normalny 500).

Nowe rozporządzenie wprowadza więc szereg ulg celnych na artykuły spożywcze, między innemi i dla: śledzi świeżych, (żywych i śniętych), również mrożonych (wolne od cła), mleka świeżego (wolne od cła), serów, oprócz wykwintnych w opakowaniu detalicznym (mnożnik 10), masła krowiego i owczego (mnożnik 10), margaryny i sztucznych maseł jadalnych (mn. 10), konserw ze śledzi nie zawierających oliwy „keepered herings“ (mn. 50), kawy i kakao surowych w ziarnkach (mn. 50) i herbaty (mn. 50), oraz leczniczych wód mineralnych naturalnych (mn. 10) i melasy (mn. 10).

Pozatem wprowadzono nowe ulgi celne dla szeregu surowców przemysłowych: mnożnik 10 dla: drzewa cedrowego do wyrobu ołówków, łoju kostnego, oleju bawełnianego, słonecznikowego, kokosowego i palmowego do wyrobu margaryny i tłuszczów jadalnych, taśm ze słomy i tagalu nie blichowanych i nie farbowanych (blichowane lecz nie farbowane opłacają cło ulgowe z mnożnikiem 50), przędzy wszelkiej do wyrobu sieci rybackich; mnożnik 50 dla: siarki oczyszczonej, siarczku węgla, szeregu produktów destylacji smoły pogazowej, sprężyn i tarcz do zegarów ściennych; mnożnik 150 dla: chlorku, wapna do wyrobu chloroformu, octanu wapnia do wyrobu kwasu octowego, szeregu chemikalji do wyrobu naczyń emaljowanych, karminu i pigmentów do wyrobu farb, blachy żelaznej i stalowej o grubości poniżej 0.28 mm., przędzy jedwabnej tussah do wyrobu kotiku, wojłoku do wyrobu przybitek, jak również i przybitek do nabojów myśliwskich, oraz osnów wełnianych drukowanych do wyrobu dywanów.

Również i ulgi celne dla maszyn i aparatów typów w kraju nie wyrabianych rozszerzone zostały na grupę maszyn taryfikowaną pg. pozycji tarafy celnej „167 A oddzielnie nie wymienione“ oraz na łożyska kulkowe (mnożnik 50).

Poza całym szeregiem artykułów, dla których wprowadzono ulgi, wymienić jeszcze należy linoleum, dla którego wprowadzono mnożnik ulgowy 150.

W wymienionych powyżej wypadkach była mowa oczywiście o rozszerzeniu ulg celnych w porównaniu do dawnego rozporządzenia z dnia 18 sierpnia 1921 r.

Zwiększające się z każdym dniem uruchomienie przemysłu krajowego spowodowało również ograniczenia ulg celnych, przedewszystkiem więc skreślono z ulg: sól glauberską, kwas siarkowy, kwas solny, miedź w gąskach, cegły i płyty z glinki szamotowej, wyroby porcelanowe niemontowane dla celów elektrotechnicznych, z maszyn rolniczych ulgi dla: znaczników Jordana, siewników rzędowych i karczowników, pozatem dla pił ręcznych do drzewa i kowadeł, oraz prądnic i silników elektrycznych wagi poniżej 300 kg. (siły poniżej 15 K. M.).

W dalszym ciągu podniesione zostały mnożniki ulgowe celne dla: walców z żelaza lanego utwardzanych lecz nieobrobionych (z mnożnika 1 na 50), eteru siarczanego, ekstraktów garbnikowych, przyborów zecerskich i drukarskich (z 10 na 150) oraz dla papieru według wyszczególnionej w rozporządzeniu własności z 1 na 50 i z 10 na 150.

Znikł w nowym rozporządzeniu również i § 3, który przewidywał „z ważnych powodów gospodarczych“ stosowanie zniżonych stawek celnych. Częściowo zastąpiony on został w nowym rozporządzeniu § 6, który przewiduje dla sprowadzonych z zagranicy używanych urządzeń fabryk lub ich poszczególnych działów stosowanie ulgi celnej mnożnika 50.

W stosunku do Górnego Śląska zachowano istniejące przepisy, tj. całkowite zwolnienie z cła towarów wyprodukowanych na przyznanej Polsce części Górnego Śląska za okazaniem w Urzędzie Celnym świadectwa pochodzenia, wystawionego przez Generalny Konsulat Polski w Opolu.

Towary, w przeddzień wejścia w życie nowego rozporządzenia, nadane do przewozu lub znajdujące się w Urzędach Celnych, o ile korzystały z ulgi celnej w myśl §§ 1 i 2 rozp. z 18 sierpnia 1921 mogą

opłacać w przeciągu miesiąca czasu, cło z dawnymi mnożnikami ulgowymi.

Ulgi celne, udzielone w myśl § 3 dawnego rozporządzenia ważne są do dnia 31 sierpnia, tj. do dnia, do którego obowiązuje nowe rozporządzenie.

Co się tyczy formalności, niezbędnych do uzyskania ulg celnych, to można je podzielić na dwie grupy. Do grupy pierwszej należą te wszystkie artykuły, materjały i maszyny, przy których niema żadnych zastrzeżeń, w danym więc wypadku wystarcza powołać się w Urzędzie Celnym na odpowiedni § rozporządzenia, a ulga celna przewidywana w rozporządzeniu zostanie zastosowana.

Do grupy drugiej należą te wszystkie towary przy których znajdujemy zastrzeżenie, że ulgi celne zastosowane być mogą tylko na zasadzie pozwolenia Ministerstwa Skarbu. Aby takie pozwolenie uzyskać należy podanie, wykonane w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, zawierające wykaz sprowadzanych towarów, ich wagę oraz Urząd Celny, który uskuteczni odprawę celną, adresowane do Ministerstwa Skarbu przesłać do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Po zaopinjowaniu przez Ministerstwo Przemysłu podania te odsyłane są do Ministerstwa Skarbu, które wydaje polecenie ulgowej odprawy Urzędowi Celnemu, wskazanemu w podaniu.

Przy podaniach załączane być powinny stale rachunki zagraniczne, w wypadkach zaś, gdy chodzi o ulgi celne dla maszyn — również rysunki lub fotografje, o ile chodzi o surowce — zaświadczenia odnośnych władz przemysłowych o celu, do którego zostaną zużyte sprowadzane produkty i ewentualnie próbki.

W związku z prowadzeniem pozwoleń Ministerstwa Skarbu, ograniczone zostały ulgi celne dla przedsiębiorstw handlowych, które dawniej przy wydawaniu zaświadczeń przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu korzystały z ulg narówni z zakładami przemysłowymi. Obecnie ulgi celne dla zakładów handlowych, pośredniczących w dostawie artykułów przemysłowych, wymagających pozwoleń Ministerstwa Skarbu, stosowane będą tylko w tych wypadkach o ile firmy te wykażą się upoważnieniami do działania w imieniu zakładów przemysłowych.

Jak widać z tej krótkiej charakterystyki nowego rozporządzenia znaczny wplyw w układaniu jego miały opinje Komitetu Celnego, oraz dezyderaty wysunięte przez W. M. Gdańsk.

Nowe rozporządzenie wchodzi w życie dnia 1-go maja i wygasa w dniu 31 sierpnia 192[illegible] r.

Z Redakcji. (Druk rozporządzenia Min s rów Skarbu, oraz Przemysłu i Handlu z dnia [illegible]/IV. 1922 o ulgach celnych rozpoczniemy w „Przeglądzie kupieckim“ od następnego numeru począwszy w kilku częściach. Zwracamy zatem uwagę naszym czytelnikom, by **numery te sobie zachowali**. Równocześnie polecamy dokładne przeczytanie niniejszego artykułu).

Memorjał Krak. Stow. Kupców
w sprawie postulatów kupiectwa.

(Dokończenie).*)

IV. **W sprawie podwyżki czynszów za lokale przemysłowe i handlowe.**

Kupiectwo jest bardzo silnie zaniepokojone wiadomością wprowadzenia nadmiernych stawek czynszowych za lokale handlowe i przemysłowe. W czasach przedwojennych lokale handlowe i przemysłowe, były w stosunku do mieszkań w położeniu nierównomiernym o tyle, że już przed wojną czynsze za lokale handlowe i przemysłowe w stosunku do mieszkań były wygórowane. O ile zachowanem miałby być ten sam mnożnik dla lokali handlowych i przemysłowych, jak też dla mieszkań, wówczas stosunek byłby taki sam jak przed wojną. Nie zrozumiałem jest jednakowoż dlaczego obecnie właśnie lokale handlowe i przemysłowe mają płacić wedle wyższego mnożnika, aniżeli mieszkania. Jeśli bowiem zwróci Wysokie Ministerstwo uwagę na fakt, iż konserwacja i remontaż budynków zależne są od przestrzeni jaką lokale czy mieszkania zajmują, to wówczas jasnem będzie, iż lokale handlowe i przemysłowe zajmujące mniejszą ilość przestrzeni przynoszą nawet w obecnych czasach szczególnie w śródmieściu 5-cio krotny czynsz w stosunku do mieszkań i pokrywają koszta konserwacji i remontu. Zwiększenie zatem niewspółmiernie czynszów za lokale handlowe i przemysłowe w stosunku do mieszkań, przez stosowanie dla pierwszych wyższego mnożnika byłoby niesprawiedliwem.

Dążność do nierównomiernego traktowania czynszów za lokale handlowe w stosunku do mieszkań, opiera się na przypuszczeniu, że przemysłowcy i kupcy wzbogacili się na wojnie, wobec czego mogą być pociągnięci silniej do wszelkich ciężarów. Ale właśnie wojna i stosunki powojenne wykazały najlepiej, że kupiectwo na wojnie straciło, gdyż widocznem jest to na tej ilości towarów, który każdy z kupców może uzyskać i który ma na składzie.

Argument, iż wszystkie towary w cenie poszły w górę, tylko czynsze pozostały w tyle, nie przemawia wcale zatem, by nastąpiła tak nagła zwyżka czynszów jak w Sejmie jest projektowaną, gdyż ceny wszystkich artykułów szły przez lata stopniowo w górę tak, iż ludność i rozwój ekonomiczny mogły się do nich przystosować, podczas gdy nagła zwyżka czynszów, a w szczególności nierównomierne stosowanie mnożnika wobec lokali handlowych i przemysłowych spotęguje do najwyższego napięcia drożyznę, wywoła przesilenie gospodarcze, co przecież w intencji Wysokiego Rządu nie leży.

Wobec tego, koniecznem jest stopniowe rozłożenie na dłuższy okres czasu, i równomierne ustalenie podwyżek czynszowych dla obu kategorji lokatorów, ażeby ta podwyżka nie wywołała nową falę drożyzny, powodując przez to nowe przesilenie i rozprężenie życia gospodarczego. Nieuniknionem bowiem następstwem nagłej, nadmiernej podwyżki czynszów, byłoby podrożenie pracy, podwyższenie wszystkich poborów i płac i dalsza inflacja ze swoini zgubnymi skutkami, tak że nawet właściciele realności nie odnieśliby żadnej korzyści z tej podwyżki.

V. **W sprawie utrudnień paszportowych.**

Ciągłe utrudnienia paszportowe, wysokie opłaty paszportowe powodują, że zamierzenia Wysokiego Rządu, w walce o zmniejszenie drożyzny natrafiają na ogromne trudności. Utrudnienie paszportowe powodują ogromną stratę czasu dla starających się kupców o paszporty. Jest rzeczą zrozumiałą, że tracenie tak ogromnej ilości czasu na staranie się o paszporty zmniejszają wybitnie intenzywność pracy produktywnej, co przecież w interesie Wysokiego Rządu nie leży. Ale również i opłaty wysokie za paszporty nie usprawiedliwiają wcale zamierzeń

*) p. Przegląd kupiecki Nr. 15 i 16.
(Memorjał wystosowany do Minist. Skarbu).

Wysokiego Rządu, ani argumentów, iż utrzymanie wysokich opłat jest ze względów fiskalnych koniecznością. Paszporty bowiem nie powinny stanowić specjalnego źródła dochodu dla Państwa, są one bowiem jeśli już Wysoki Rząd je utrzymuje, tylko wyłącznie czynnikiem administracyjnym za które Wysoki Rząd pobierać mógłby tylko opłaty do wysokości wyrównania kosztów manipulacyjnych, ale nigdy takich opłat któreby stanowić miały poważne źródło dochodu Państwa. Jest rzeczą wogóle nie zrozumianą, dlaczego specjalnie ta część ludności, która zmuszona jest wyjeżdżać za granicę, ma płacić tak wysokie koszta paszportowe, podczas gdy druga część ludności temi kosztami nie jest obarczona. Już to samo wykazuje zupełne niejasne traktowanie tej tak piekącej sprawy przez Wysoki Rząd, podczas gdy wszystkie ościenne państwa starają się dla swoich obywateli ułatwić i pomniejszyć koszta formalności paszportowych.

Wobec tego koniecznem byłoby jeśli Wysoki Rząd utrzymać zamierza paszporty, usunąć wszelkie utrudnienia paszportowe, jako też ze względów sprawiedliwości koszta za paszporty zniżyć do pokrycia kosztów ściśle administracyjnych, oraz by Wysoki Rząd przystąpił do umowy państw sukcesyjnych w sprawie paszportów uchwalonych w Grazu i w Porto Rose.

VI. **W sprawie poboru podatków niewymierzonych za udzielenie paszportów zagranicznych.**

Urzędy podatkowe pobierają od kupców starających się o paszporty zagraniczne podatki nie wymierzone w wysokości zupełnie dowolnej. Ten sposób zabezpieczenia sobie podatków od kupców wyjeżdżających w sprawach handlowych zagranicę, jest krzyczącą niesprawiedliwością, wywołuje u nich przygnębiające wrażenie, że są obywatelami niższej kategorji, i zabija do reszty moralność podatkową płatników. Kupiec wyjeżdżający w sprawach handlowych zagranicę nie może być przecież gorzej traktowany od reszty ludności i nie może być pozbawiony prawa, by podatek nań przypadający, który z winy administracji podatków nie został mu jeszcze wymierzony, był mimo wyraźnych przepisów ustawowych w dowolny sposób przez urząd podatkowy pobierany. Nikt bowiem nie może posądzać kupca solidnego o to, że nie zapłaci podatki, gdyż wyjeżdżając zagranicę, zostawia przecież cały swój majątek w kraju, który stanowi dostateczne pokrycie zalegających nie z jego winy, lecz z winy organów skarbowych podatków. Mimowoli wytwarza się u kupców uczucie, iż są gorzej traktowani aniżeli inne odłamy społeczeństwa, chociaż cała przyszłość gospodarcza Państwa naszego opiera się na rozwoju naszego handlu i przemysłu. Z tego też powodu byłoby wskazanem, w razie o ile chodzi o zalegające, a jeszcze przez urzędy skarbowe nie wymierzone podatki, o polecenie odnośnym urzędom skarbowym, by podatki takie pobierały we wysokości podatku za rok poprzedni podatkowy.

VII. **W sprawie wyborów do Komisji szacunkowych podatkowych.**

Dotychczasowe nominacje do Komisji szacunkowych podatkowych przez Izby skarbowe niepokoją sfery kupieckie. Dostają się bowiem do Komisji szacunkowych osoby, które nie znają stosunków kupieckich, nie mają zaufania płatników, ani dobro ludności i Rządu na oku. Wobec tego koniecznem by było, by delegatów do Komisji szacunkowych wybierały związki zawodowe, lub bezpośrednio płatnicy.

VIII. **W sprawie znowelowania ustawy o opłatach stemplowych od poświadczeń.**

Dotychczasowy obowiązek płacenia opłat od poświadczeń spowodował, że banki potrącają klientom 1/2% przy wpłacie i wypłacie gotówki złożonej na rach. bież. co w stosunku do wpłaconych przez bank procentów pro-anno obciąża znacznie kupiectwo, a to jest powodem, że pieniądze są magazynowane ku szkodzie interesów Państwa i gospodarstwa, skutkiem czego daje się odczuwać dotkliwie brak gotówki w handlu i przemyśle.

IX. **W sprawie walki z lichwą.**

Kupiectwo stwierdza że Urzad walki z lichwą jest przeżytkiem wojennym. Jeżeli jednak Urząd ten musi być utrzymany, to należałoby ogłosić urzędownie, które artykuły należy zaliczyć do artykułów pierwszej potrzeby, oraz oznaczyć wysokość dozwolenego zarobkowania. Brak tego urzędowego ogłoszenia, doprowadza często do konfliktów niepotrzebnych między kupiectwem a klientelą, a w następstwie urzędu walki z lichwą z kupiectwem. Należy bowiem zrozumieć, że kupiectwo musi pokonać obecnie wysokie koszta własnego utrzymania, koszta personalu, wysokich podatków, ceł itd. Konflikt, który zwyczajnie się kończy uwolnieniem kupców od wszelkich przekroczeń, naraża jednak tymczasowo na wielkie koszta adwokackie, dochodzenia długotrwałe itd. Ustawa winna być jasna, by do takich konfliktów nie dopuszczała i kupiectwo nie narażała na szykany.

CR. AR.

List z Gdańska.

U nas spekuluje wszystko walutą, a mamy różne formy do wyboru tego hazardu. Mamy marki polskie, mimo że w Tczewie gorliwi urzędnicy cłowi odbierają emigrantom nawet 500 marek polskich. Mamy tu dolary, które stanowią dla wypłat reparacyjnych Niemców źródło nabycia, mamy markę niemiecką. Od dziecka do służącej wszystko spekuluje, a od czasu konferencji Genuejskiej, gdzie kurs dolara i marki polskiej w stosunku do marki niem. podlega znacznym wahaniom, to orgja na czarnej giełdzie na Langermark obok Deutsche-Bank przybiera groteskowe wprost obrazy. Zupełnie jak w kinie, na rozjuszony w grę hazardową tłum, straż ogniowa puszcza strumienie wody z hydrantów. Ale to nie na długo ochładza. Kurs dolara wahał się ostatnio w jednym dniu od 220 m. n. za dolar do 265 m. n. a za markę polską od 6·20 do 7·60 fenigów.

Gdy u Was teraz narzekają na drożyznę, to mimo że urząd statystyczny oficjalnie nie wie o wywozie ziarna, to tu spichrze są pełne żytem i jęczmieniem i mączką kartoflaną polskiej proweniencji. Nie zaszkodziło to przeczulonym patrjotom poznańskim zapełnić dla bolszewików i niemców te spichrze, gdy się o czysto „narodowy“ interes rozchodzi. Żyto idzie stale do Łotwy, a stamtąd ze sutym zarobkiem do Rosji. Jęczmień idzie znów na wyrób piwa dla hurrapatrjotów niemieckich. Tu mówią, że nie tylko na tej granicy tak się rządzono. Na granicy rumuńskiej znów ładuje się „pod pozorem“ że to jest zboże rumuńskie, nasze zboże wywozi się pod płaszczykiem tranzytowego ładunku do Czech.

Ruch w porcie dość ożywiony, w obecnym tygodniu kupcy z Warszawy i Małopolski kupili — jak to było do przewidzenia mąkę amerykańską. Przypominają

tutaj czas zeszłoroczny, gdzie rząd i kupiectwo polskie kupowało u nas cukier polski z powrotem do Polski, obecnie zapowiada się dobry sezon dla tych, którzy będą mogli polskiej konsumcji odsprzedać z powrotem polskie zboże.

Jest to tak na tym bożym świecie, zawsze znajdzie się jakaś panna, która będzie miała znajomego w Urzędzie przywozu i wywozu i zawsze znajdzie się paskarz, które się potrafi z nią zaznajomić. Albo znajdą się junacy z patrjotyczno-pobożną miną, którzy potrafią znaleść protekcyjki, choćby później lud jęczał pod obuchem drożyzny. My to już nie zmienimy.

RAFAŁ PFEFFER.

O bezkontrolnych miarach.

Obowiązkiem każdego kupca jest dostarczyć towar klientowi tak dokładnie wedle miary i wagi, by klient po skontrolowaniu nie reklamował lub odwoływał się do władz o fałszywą miarę. Jest to rzeczą przez się zupełnie zrozumiałą, na to nie trzeba dalszego motywowania. Przed wojną wytworzyły się też w tym kierunku pewne stałe zwyczaje kupieckie. Przy towarach, które przesyłano pociągami ciężarowymi obowiązywała waga urzędowa na stacji załadowania lub na stacji odbiorczej. Fabrykanci tekstyljów lub innych towarów sprzedawanych na pewną miarę, mierzą swój produkt w drodze mechanicznej, maszynowej. Kontrola ze strony kupców nie bardzo jest skomplikowaną, bo pozwala na natychmiastowe zbadanie czy faktycznie towar dokładnie odmierzono.

W ostatnich czasach skarżono się na dostawców nici, płótna, taśm itd., że wymiar niezgadzał się zupełnie z zamówioną i zapłaconą ilością towaru. Skórę wierzchnią tz. chromową sprzedaje się od lat kilkunastu na stopy kwadratowe. Ponieważ u nas kupiec nie posiada maszyny do skontrolowania wymiarów, jest zdany na rzetelność dostawcy. Ale właśnie przy zakupnie skóry jest się po największej części narażonym na to, iż skóra jest fałszywie wymierzoną. Mechanicznej maszynowej miary używają tylko fabrykanci. Mniejsi fabrykanci mierzą skórę „na oko“ lub na „konjunkturę“. W danym wypadku żaden z konsumentów, a nawet kupców nie jest w możności skontrolować, czy faktycznie miara odpowiada zamówionej ilości. Jeżeli się jest nieco fachowcem i przerabiało się dużo skór zagranicznych to ma się już pewną wprawę w oszacowaniu czy skóra, która u nas jest wyrabianą jest rzetelnie odmierzoną. Faktem jest, że kupiec zostaje oszukiwany przez producenta, konsument nieświadomie dalej przez kupca. Dlatego należałoby w tym wypadku stworzyć jak najrychlej pewną zmianę w tych stosunkach. Nie można przecież wymagać, by kupiec kupił sobie maszynę cechowaną urzędownie dla kontroli wymiarów. Atoli wystarczy zupełnie, gdyby jakaś władza powiedzmy Muzeum techniczno-przemysłowe, lub Izba Handlowa, albo Izby rękodzielnicze zakupiły taką maszynę a za kontrolę wymiarów skór pobierały pewne opłaty. Nie jest to nic nowego. We Wiedniu, w Berlinie i prawdopobnie wszędzie gdzie się dba o interes konsumenta, taka kontrolna maszyna znajduje się u władz oficjalnych. U nas wielka ilość kupców i rękodzielników nie wie nawet wiele wynosi stopa. Raz mówi się im, o stopie angielskiej (1/3 jarda lub 12 cali) a to równa się 30·48 c/m. Raz o stopie rosyjskiej, a to równa się 12 calom lub 30·47 cm², albo 144 cali kwadr., raz o stopie niemieckiej, a to równa się 32·35 c/m kwadr.

Radzimy kupcom, by spróbowali za pomocą kawałka tektury, dokładnie odmierzyć jedną stopę i dla próby wymierzyć skórę produkcji krajowej, a natychmiast przekonają się jak nieświadomie wpadają w ręce oszustów i jak służą tym oszustom, skoro nie wiedząc o tem, dostarczają fałszywie odmierzony towar konsumentom.

Jest możliwem, że i producenci nie mając dostatecznej kontroli, sprzedają skórę fałszywie wymierzoną. Jest czas najwyższy, by temu zaradzić. Przecież dziś stopa skór kosztuje przynajmniej 500 Mp. a jeśli np. tylko o 5% fałszywie wymierzono, co okiem nie jest dostrzegalne, wówczas mimowoli płacimy za tę samą stopę 5% drożej, a nie będziemy się łudzić, jeśli przyjmiemy, że są znane wypadki, gdzie te braki dochodzą do 20%. Dochodzić braków tych sądownie, jak długo nie ma aparatu kontrolnego, byłoby bezcelowem. Możeby kupcy branży skórnej, cechy szewców, tapicerów, pomyśleli nad tą sprawą. Przed wojną niejednokrotnie najwięksi fabrykanci skór stawali przed sądami, oskarżeni o fałszywą miarę. Jeśli chcemy dochodzić naszych pretensji, musimy się wówczas o taką miarą urzędownie cechowaną wystarać.

R. P.

Względy słuszności.

Najwyższy Sąd orzekł, że ze względów słuszności, należy przedwojenne zobowiązania zapłacić w złocie.

*

Ustawa o reformie rolnej postanawia, że chłopu należy się ze względów słuszności sprzedać morgę roli za 30.000 Mp., z której dochód roczny wynosi obecnie 300.000 Mp.

*

Towar zakupiony za zagraniczną walutę, należy sprzedać — z godziwym zyskiem — mimo, że za uzyskane pieniądze nasz kupiec nie może równej ilości towaru odkupić.

*

Bolszewicy ze względów słuszności uspołecznili wszystko. Efekt ten, że chłop zabrał ziemię obszarnika, a bolszewizm wraca z powrotem do skrajnego kapitalizmu.

*

Chłopi nie płacą odpowiednich do ich siły zarobkowej podatków, natomiast żądają, by ze względów słuszności za produkta rolnicze płacono im wedle cen przedwojennych.

*

Nie dawno odbywała się w urzędzie najmu rozprawa o ustalenie czynszu najmu. Od wdowy po pewnym urzędniku wynajął pewien urząd 28 pokoi za 8.000 Mp. rocznie. Pytanie jest, wiele ze względów słuszności ma ten urząd płacić czynszu wdowie po urzędniku?

*

Na zgromadzeniu ludowem skarży się pewien mowca, dziś poseł sejmu suwerennego: „My giniemy z głodu“... przedstawiając „zrozpaczonym“ zgromadzonym swoją potężną tuszę.

*

By że względów słuszności mieszczanie nie przytyli, podwyższyli rzeźnicy cenę za 1 kg. mięsa na 600 Mp. a chłopi cenę jaj na 50 Mp. od sztuki.

*

Ze względów słuszności płacą banki za wkłady na rachunek bież. 2% rocznie, liczą natomiast za pożyczki do 25%, rząd zaś za zwłokę w wpłaceniu niewymierzonych podatków 5% miesięcznie.

Z ustaw i rozporządzeń.

Mocą rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 3 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22) z dniem 1 kwietnia 1922 r. wszystkie przesyłki pocztowe, nadawane w obrocie wewnętrznym muszą być opłacane przy nadaniu.

Wyjątek stanowią:

1) przesyłki pocztowe, wolne od opłaty pocztowej w obrocie wewnętrznym na podstawie art. 12 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o państwowej wyłączności poczty, telegrafu i telefonu (Dz. P. P. P. Nr. 44 poz. 310).

2) zwykłe listy i kartki pocztowe, które mogą być nadawane, nieopłacone lub tylko częściowo opłacone.

3) zwykłe druki, próbki towarowe i papiery handlowe, które muszą być przynajmniej częściowo przy nadaniu opłacone.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1922 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie dotychczasowe przepisy sprzeczne z niniejszem rozporządzeniem.

Mocą rozporządzenia Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 18 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22) podwyższa się opłaty w dziale I „Taryfa Pocztowa, rozdział A Wewnętrzna taryfą pocztowa“ a mianowicie:

Opłatę paczek do wagi 1 kg. na . . .	50 Mp.
„ „ „ „ 5 „ „ . . .	200 „
„ „ „ „ 10 „ „ . . .	400 „
„ „ „ „ 15 „ „ . . .	600 „
Za każde dalsze 5 kg.	200 „
Za skrytki lub przegródki (zastrzeżenie odbierania na poczcie) miesięcznie:	
a) dla przesyłek listowych i gazet zamiast 200 Mp.	400 Mp.
b) dla przesyłek listowych pod a) i listów wartościowych oraz przekazów zamiast 500 Mp.	1500 „
c) dla paczek wyłącznie zamiast 1000 Mp.	2500 „
Należytość za wniesioną reklamację od każdej przesyłki zamiast 20 Mp.	25 „
Zmiana adresu lub zarządzenie zwrotu przesyłki zamiast 30 Mp.	50 „
Duplikat poświadczenia nadania zamiast 20 Mp.	25 „
Zniesienie lub zmniejszenie pobrania zamiast 20 Mp.	50 „
Zawiadomienie o wydaniu paczki niedoręczalnej innemu adresatowi według zarządzenia nadawcy zamiast 10 Mp.	25 „
Należytość za pośrednictwo przy cleniu:	
a) przesyłek listowych zamiast 5 Mp. .	10 „
b) paczek zamiast 10 Mp.	25 „
Za wyładowanie z okrętów i przewiezienie do składów pocztowych paczek amerykańskich w Gdańsku zamiast 50 Mp. .	100 „
Za zastrzeżenie osobistej interwencji przy cleniu miesięcznie	200 „
Upoważnienie wypłaty w razie zgubienia przekazu przez odbiorcę zamiast 20 Mp.	25 „
Pełnomocnictwo do odbioru przesyłek (niezależnie od opłaty skarbowej) zamiast 25 Mp.	50 „

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 1 kwietnia 1922 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej polskiej.

Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22) w przedmiocie częściowej zmiany rozporządzenia wykonawczego do ustawy o opodatkowaniu wódki, spirytusu i wyrobów wódczanych, należy w pozwoleniu wymienić, czy i w jakiej wysokości obowiązany jest przedsiębiorca uiszczać Skarbowi Państwa odszkodowanie za koszta spowodowane dozorem organów skarbowych. To odszkodowanie obejmuje tylko takie należytości i o tyle, jakie i o ile przysługują organom skarbowym za pełnienie czynności służbowych poza zwykłem miejscem służbowem.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Na mocy rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 22) pobiera się następujące opłaty zasadnicze za legalizowanie wodomierzy:

za wodomierze o średnicy przewodu (kaliber) 13 mm. 1200 Mp., za wodomierze o średnicy przewodu (kaliber) 15 mm. 1500 Mp., za wodomierze o średnicy przewodu (kaliber) 25 mm. 2200 Mp., za wodomierze o średnicy przewodu (kaliber) 40 mm. 3500 Mp., za wodomierze o średnicy przewodu (kaliber) 50 mm. 4500 Mp., za wodomierze o średnicy przewodu (kaliber) 80 mm. 7000 Mp.

Ustawa z dnia 30 marca 1922 r. (Monitor Polski) podwyższono opłaty stemplowe od akcji wzgl. aktów zawarcia spółek akcyjnych a mianowicie odnośnie do:

a) art. 3 d) wysokości 200% na 400%
b) „ 6 b) „ 50% „ 150%
c) „ 15 a) „ 200% „ 400%

Ustanowioną przez zagraniczne spółki akcyjne wzgl. spółki komandytowo-akcyjne uiszczać się mającą opłatę według skali II od wartości kapitału, przeznaczonego do prowadzenia przedsiębiorstwa w kraju, podwyższa się na 5%.

Spółka akcyjna mająca siedzibę zagranicą jeżeli zamierza działać na obszarach b. dzielnicy rosyjskiej winna uiścić opłatę we wysokości 5% od wartości kapitału zakładowego, przeznaczonego do prowadzenia przedsiębiorstwa w kraju.

Przy każdem podwyszeniu kapitału uiścić należy 5% od wartości podwyżki.

Ministerstwo, do którego wniesiono podanie o zezwolenie na działanie w kraju wzgl. na powiększeniu kapitału, uzależnia udzielenie zezwolenia od wykazania się kwitem z uiszczenia opłaty.

Opłatę stemplową od akcji pobiera się według ceny emisyjnej akcji podlegających wydaniu wzamian za wpłaty gotówkowe lub wniesienie do spółki przedmiotów lub praw posiadających wartość pieniężną. Nie pobiera się opłaty stemplowej od akcji podlegających wydaniu z tytułu poszacowania książkowej wartości majątku.

Winni niezastosowania się do przepisów, podlegają karom unormowanym w przepisach o opłatach stemplowych obowiązujących na obszarach b. dzielnicy rosyjskiej wzgl. austrjackiej.

Ustawa powyższa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Kolei Żelaznej z dnia 15 marca br. (Dz. U. R. P. Nr. 21) z dnia 31 marca 1922 zaprowadzono bezpośrednią komunikację towarową pomiędzy stacjami kolei Polski a stacjami kolei Węgier przez linie kolejowe Czechosłowacji na następujących warunkach ogólnych: Przewóz ma się dokonywać na podstawie postanowień konwencji międzynarodowej berlińskiej z dnia 14 października 1890, jednakowoż za utrzymaniem postanowień odrębnych do tej konwencji. Przesyłki przyjmuje się narazie do przewozu tylko w ładunkach wagonowych i przy opłacie przewoźnego najmniej za 5000 kg. za jednym listem przewozowym i od jednego wagonu. Z przewozu jednakowoż są wyłączone oprócz przedmiotów wymienionych w § 1 konwencji, także przesyłki następujące: złoto, srebro, sztaba, platyna, pieniądze i monety ze szlachetnych metali, papiery wartościowe, dokumenty, drogie kamienie, perły prawdziwe, korale, drogocenne koronki i hafty i inne kosztowności z tych materjałów wyrabiane, dalej zegary precezyjne, czysty jedwab, tjule z czystego jedwabiu, aksamity, materje farbowane z czystego jedwabiu, jak również wyroby z nich, materje z czystego jedwabiu służące do pokrycia mebli, dywany jedwabne, kosztowne skóry, futra, pióra strusie, rajery i marabuty i wyroby z nich, olejik różany, dzieła sztuki, malowidła, obrazy, przedmioty z bronzu, antyki i filmy. Zakazane są również do przewozu zwłoki. Niedopuszczalni do przewozu konwojenci z wyjątkiem, gdy towarzyszą przesyłkom zwierząt i taborowi biegnącemu na własnych kołach. Stacja wysyłająca, winna jest w razie przyjęcia przez pomyłkę listu przewozowego bez przekładu sama dokonać tłumaczenia. Nadawca winien wskazać drogę przewozu, podając w liście przewozowym stacje graniczne z jednego państwa do drugiego. Informacje w tym kierunku udzielać będą stacje kolejowe nadawcze. Kolej nieodpowiada za straty powstałe wskutek niewłaściwego oznaczenia w liście przewozowym nazwy stacji przeznaczenia. Do listu przewozowego nadawca, obowiązany jest przedstawić dokumenty przewozowe wydane na prawo przywozu, przewozu tranzytowego i wywozu przesyłki. Gdyby okazał się brak w dokumentach lub niedokładność, wówczas przewóz zostanie wstrzymany, nadawca zaś ponosi koszta (składowe, postojowe). Opłaty przewozowe i inne należności dodatkowe obliczane będą za drogę przewozu w granicach państwa, wedle taryf polskich lub związkowych uczestniczących w kolei. W chwili przejścia przesyłki z jednej kolei na inną obowiązywać będą taryfy przewoźne w dniu przejścia przesyłki. Przesyłki na przestrzeni polskiej podlegają obowiązkowemu ofrankowaniu, które obejmuje opłaty przewozowe, należności dodatkowe itp. W tym celu może stacja nadawcza zażądać od nadawcy kaucji, niezależnie od opłaty przewozowej za przestrzeń do granicy polskiej. Opłaty przewozowe i dodatkowe, celne, oraz wydatki w gotowiźnie winne być przekazywane przez odbiorcę, o ile powstały na przestrzeni od granicy polskiej. W zależności od tego wydatki w gotowiźnie poczynione w drodze do granicy polskiej jak również opłaty celne i inne dodatkowe obciążają nadawcę, zaś te które powstały na przestrzeni od granicy polskiej wzgl. na stacji granicznej polsko-czechosłowackiej pobiera się od odbiorcy. Obciążenia przesyłek z zaliczeniami i zaliczkami w gotowiźnie jest niedopuszczalnem. Dodatkowe zlecenia nadawcy będą wykonywane o ile przesyłka nie przekroczyła granicy państwa, z którego była wysłana. Jeżeli przesyłka znajduje się już poza granicą państwa, gdzie była nadaną, może być uczynione dodatkowe zlecenie przed wykupieniem listu przewozowego przez odbiorcę tylko co do zmiany osoby odbiorcy, o ile zlecenie dodatkowe nie jest uczynione według art. 18 lub 24 w konwencji narodowej. Ubezpieczenie dostawy jest niedopuszczalne. Przewóz wagonów prywatnych właścicieli w stanie próżnym następuje bez opłaty w ciągu dwóch miesięcy. Wagony prywatne właścicieli prózne, wysyłają się za listami przewozowymi międzynarodowemi. Dla przykrycia ładunków opony własne kolejowe nie będą wydawane.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr państwowych z dnia 10 marca 1922 (Dz. U. R. P. Nr. 21) z 31 marca 1922 zabroniono wprowadzenia (przywozu) z Rosji, Białorusi, Ukrainy, Łotwy i innych do obszaru państwa: bydła rogatego i innych zwierząt przeżuwających, produktów, wzgl. odpadki tych zwierząt, kości wszelkiego rodzaju, słomy i siana wszelkiego rodzaju podściółki, nawozu stajennego jakoteż sprzętów stajennych używanych i uprzęży

używanych, odzieży i obuwia noszonych przeznaczonych na sprzedaż, gałganów. Wprowadzania (przywóz) do kraju koni jakoteż tranzyt przez obszar państwa koni, trzody chlewnej w stanie żywym przeznaczonej na rzeź natychmiastową, oraz mięsa wieprzowego, drociu żywego i bitego, słoniny surowej, wędzonej i solonej, szmalcu wieprzowego, łoju przetopionego w beczkach, szczeciny i wełny owczej, szczelnych workach i tłomokach, skór zupełnie wysuszonych, rogów i racic, jakoteż nabiału może się odbywać tylko kolejami żelaznemi przez następujące stacje: Stołbce- Zdołbunowo i Podwołoczyska o ile wykazanem będzie przez właściwą administracyjną władzę, że pochodzą z okolic wolnych od zaraźliwych chorób, o ile badanie weterynaryjne zostanie przeprowadzone. Ładunki winne być całowagonowe. Transport kolejowy zwierząt odbywać się winien pod konwojem.

Rynek towarowy.

Charakterystyka rynku towarowego da się obecnie ująć w krótkim referacie.

Towary drożeją powoli; natomiast gwałtownie artykuły żywnościowe rodzimej podukcji. Ceny za artykuły żywności doszły do wysokości niebywałej i wynoszą przy nabiale 100%, przy mięsie 300% więcej jak w czasie gdy kurs dolara (w paźdz. u. r.) był o 100% wyższy jak dzisiaj. Przemysł cierpi na brak zamówień, ma to miejsce nie tylko w przemyśle tekstylnym ale też budowlanym, który liczył się z wiosną na znaczny ruch. Fabryki stolarstwa budowlanego są bez zamówień.

Zagraniczna mąka i tłuszcze wykazują znacznie niższe ceny jak krajowe. Do Krakowa nadeszła mąka jugosłowiańska, która ma kosztować nabywców 250 Mp. Mąka amerykańska first clear kosztuje w Gdańsku 6·75 do 7 dolarów za 100 klg. Opłacałby się już obecnie import masła duńskiego; nasze masło jest obecnie w znacznej części sfałszowane domieszką tłuszczu kokosowego (Tomor, Kunerol, Ceres).

Cały handel cierpi nadal wskutek stagnacji i braku gotówki.

Obuwie. Nieco ożywiony był zbyt w hurtownym handlu obuwia. Przywiezione za ulgowym cłem obuwie wiedeńskie i niemieckie tranzyt na Wiedeń, zostało rozchwytane przez kupców wschodniej Małopolski. Popyt jest za obuwiem dziecięcym, pantofelkami i za półbucikami.

Skóra surowa znacznie zdrożała, należy oczekiwać wzrostu cen skór wierzchnich — w handlu tekstyljami ruch minimalny.

Z polskiego rynku drzewnego. Na drzewo tendencja zwyżkowa. W Płocku za deski sosnowe 1 mtr kub. 26.000, łaty sosnowe 33×60 32.000, kantówki sosnowe 35.000, dębina tarta 50—55.000. Kresy wschodnie wysyłają obecnie do województw centralnych znaczne ilości w stanie surowym dla tartaków. Na drzewo eksportowe tendencja zniżkowa. Okrąglaki sosnowe franko wagon 7—10.000.

Ryż. Ceny w szylingach bez zmiany, zaś w markach niemieckich, skutkiem silnych wahań kursu, zmiany znaczne.

Kawa w krajach produkcyjnych, stała i silna tendencja.

Ceny towarów kolonialnych w Warszawie. W związku z ostatnią zwyżką marki niemieckiej notowania cen na rynku kolonjalnym, zależnym od Gdańska, także wykazują tendencje zwyżkową.

Herbata Orange Peccoe-Ceylon	za kilo	Mk. 3050
Herbata Orange Peccoe	„	„ 2950
Herbata Peccoe	„	„ 2800
Herbata Moning	„	„ 2550
Kawa Semtos Superior	„	„ 1250
Kawa Rio I	„	„ 1200
Kawa Rio II	„	„ 1150
Pemanbuce	„	„ 1100
Minimal	„	„ 950
Pilpu	„	„ 1050
Ryż Burma II	„	„ 290
Ryż Saigon I	„	„ 280

Borysław. (AW.) Miejska Izba obrachunkowa żadnych tranzakcyj w ubiegłym tygodniu nie załatwiła. Prywatne ceny ropy wahają się od 62—63 mk. za kg. Firma Lipschitz i Miernik sprzedała 300 wagonów ropy wewnątrz kraju po 66 mk. za kg.

Przy regulowaniu zadatkowanych zakupów procentowych brutto wszystkie dopłaty uiszczono w połowie. Dla ropy procentowych brutto zapowiada się tendencja zwyżkowa.

Ceny wyrobów hutniczych. Związek polskich hut żelaznych ustalił na miesiąc kwiecień następujące ceny zasadnicze na żelazo, wysyłane z hut: żelazo handlowe 140 mk. przy zamówieniach mniej 50 ton cena podnosi się o 2 proc., bednarka gorąco walcowana 175 mk., zimno walcowana 240 mk., uniwersalne żelazo 155 mk., drut 180 mk., wszystko za kilogram loco wagon huta wysyłająca. Ceny na pozostałe wyroby hutnicze pozostają bez zmiany.

Spadek cen gumy angielskiej. Surowiec gumy angielskiej kosztował w 1914 r. 2.3 szylingów za funt. Ceny te, z małemi wahaniami, utrzymały się, aż do sierpnia 1920 r., w którym to miesiącu nastąpił pierwszy spadek cen. 1 funt ang. kosztował szyling 9 pensów.

Od tej pory tendencja zniżkowa stale wzrastała, dochodząc w maju 1921 r. do 9 pensów.

Dziś funt ang. surowca gumy (loco Londyn) kosztuje 8 pensów.

DRZEWO (GDAŃSK). Trudno opisać położenie, panujące obecnie na rynku drzewa w Niemczech O ile mowa o niezwykle wysokich cenach, niesłychanych prawie nieprawdopodobnych zwyżkach, możliwej katastrofie itd., to dzisiaj stan rynku przedstawia się jeszcze gorzej.

Zwyżka wzmaga się w dalszym ciągu i trudno przewidzieć, kiedy ona ustanie. Zmianę mogłaby sprowadzić chyba w końcu tylko katastrofa.

Na innych rynkach zagranicznych położenie jest o wiele spokojniejsze. Zmian prawie niema, brak pieniędzy daje się coraz dotkliwiej odczuć. Pewien wpływ na położenia rynkowe posiada wyczekujące się zachowywanie kupujących ze względu na konferencję w Genui. Wielu spodziewa się, że wyniki konferencji w Genui wywrą dodatni wpływ na markę niemiecką.

W Gdańsku przedłużony został zakaz transportowania koleją drzewa z Pomorza. Handel traci bardzo wiele z powodu wysokich opłat składowania żądanych przez zarząd kolei.

OGNIOWA PRÓBA. Czekolada u nas jest obłożona horendalnem cłem. Przywóz tejże z zagranicy jest zabroniony. Fabrykowana u nas czekolada musi zapłacić 220 mk. konsumcyjnego podatku za 1 kg. cukru. Cukier jest u nas jak zresztą wszystko inne b. drogi. To powoduje, że czekolada produkowana w kraju jest drogą i gatunek jej nie zadawalnia nikogo. Zawarta umowa gospodarcza z wolnem miastem Gdańskiem umożliwia przywóz wyprodukowa-

nych tamże towarów, które są wolne od cła. Jak „Osten" z dnia 9 kwietnia donosi, została w Oliwie pod Gdańskiem uruchomiona fabryka czekolady pod firmą „Olka" Ska. akc. Fabryka ta eksportować będzie mogła do nas tańszą czekoladę, albowiem cukier w Gdańsku kosztuje obecnie mk. 18, co czyni mk. 234, podczas gdy u nas cukier jest o 400 mk. droższy.

Jest to jedna z tych rozmajtych spraw, która nasze kupiectwo obchodzić musi i na co już dzisiaj z obowiązku zwracamy uwagę.

Niedawno założono w Sopotach niedaleko Gdańska fabrykę automobili, a które wedle umowy zawartej, powinny również być wolne od cła.

Kronika.

DNIA 27 kwietnia br. zmarł nagle na udar serca długoletni członek Krak. Stow. kupców błp. **Samuel Messer.** Błp. Zmarły był jednym z założycieli Krak. Stow. kupców i długoletnim członkiem Wydziału. Nagły zgon naszego Kolegi dotknął nas ciężko. Pogrzeb błp. Zmarłego odbył się przy licznym udziale członków. Na pogrzebie obecni byli korporatywnie wszyscy członkowie Wydziału.

Tą drogą składamy Rodzinie błp. Zmarłego najgłębszą kondolencję.

Cześć Jego pamięci!

W NIEDZIELĘ dnia 7. 5. o godzinie 4 popołudniu odbędzie się Walne Zgromadzenie udziałowców kasy kupieckiej, które ma wybrać nowy Zarząd.

Z powodu zupełnego przygotowania do natychmiastowego rozpoczęcia czynności banku, jest liczny udział członków pożądany, celem zamanifestowania potrzeby tej tak ważnej dla kupiectwa placówki.

Z ŻYCIA ORGANIZACYJNEGO. Dnia 25 kwietnia odbyło się w lokalu Krak. Stow. Kupców posiedzenie sekcji organizacyjnej, pod przewodnictwem p. radcy **Leistnera**, na którem omówił p. r. Leistner działalność błp. Harrego Frommera i Jego wielkie znaczenie w życiu Stowarzyszenia. Członkowie uczcili pamięć zmarłego przez powstanie.

Następnie sekcja org. przyjęła w poczet członków sekcji p. W. Rosenbluma, kupca w Krakowie. Uchwalono opracować statut Centraln. Związku Stow. kupieckich, poruszono sprawę utworzenia kasy kupieckiej powołania do życia reszty jeszcze niezorganizowanych branż kupieckich, oraz poruszono szereg aktualnych spraw.

W SPRAWIE UTRUDNIEŃ PASZPORTOWYCH. W odpowiedzi na rezolucję Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z daty 20-go marca b. r. do Nr. B. B. 4228 w sprawie utrudnień paszportowych wniosło krakowskie Stow. kupców memorjał do Minist. Spraw Wewnętrznych w którym poruszono nieodpowiednie konsekwencje, jakie z powodu dalszego stosowania utrudnień paszportowych spadają na kupiectwo. Postawiono następujące dezyderaty kupiectwa z prośbą o przychylne załatwienie:

1) Koszta paszportowe winne być ograniczone wyłącznie do pokrycia kosztów administracyjnych, połączonych z wystawieniem paszportów.

2) Powinne być utworzone paszporty dwuletnie.

3) Państwo Polskie powinno przystąpić do konwencji zawartej w Rzymie przez państwa sukcesyjne, w sprawie ustanowienia paszportów tranzytowych (międzynarodowych) umożliwiających przejazd przez wszystkie państwa sukcesyjne bez potrzeby wizowania w poszczególnych konsulatach z tem, by ustalone w tych konsulatach taksy obowiązywały również na terenie Państwa Polskiego.

4) Organizacje kupieckie powinne mieć prawo wystawiania zaświadczeń dla osób starających się o paszporty.

5) Organa policyjne powinne się wyłącznie tylko temi zaświadczeniami kierować i nie przeprowadzać odrębnych jeszcze dochodzeń, które w większości wypadków demoralizująco wpływają na kupców.

6) Polskie Komendy Uzupełnień powinne wystawiać zaświadczenia wyłącznie tylko dla osób we wieku poborowym.

7) Urzędy podatkowe winne wystawiać zaświadczenia nawet w wypadkach o ile podatki jeszcze z powodu niewymierzenia nie zostały zapłacone, ewent. pobierać podatki najwyżej w wysokości roku podatkowego już poprzednio wymierzonego.

DO WIERZYCIELI FIRMY SPEDYCYJNEJ GOLDSTAUB i LAUF DAWNIEJ W KRAKOWIE. Wzywamy członków stowarzyszenia, którzy mają niezałatwione rachunki z filią firmy spedycyjnej Goldstaub i Lauf w Krakowie, by do sekretarjatu wnieśli dokładnie umotywowane swoje pretensye, celem wdrożenia wspólnej akcyi.

NOWA LISTA TOWARÓW I SUROWCÓW, których wywóz ma być z Polski zabroniony jest obecnie w opracowaniu odnośnych ministerstw. Wywóz następujących artykułów ma być zabroniony:

zboże (oprócz ryżu), bób i fasola, mąka (oprócz mąki kartoflanej), kasza i słód, warzywa i okopowe suche lub solone, cukier, mięso świeże, solone, marynowane i wędzone, ser i twaróg, jaja, pasza, bydło, konie, zwierzęta domowe (oprócz psów i kotów), drób, nawozy, kości suszone, i obrobione, surowe skóry bydlęce i końskie, siano i słoma nie wymłócona, ropa, oleje mineralne, i oleje naftowe cylindrowe i wulkaniczne, ruda metalowa i mineralna, stare żelazo, złomy żelazne i szmelc, szmaty, skrawki tkanin, stare liny, szpagaty, odpadki papieru, makulatury i celuloza.

Jak widzimy, nie zamieszczono na tej liście skór cielęcych, kozich i baranich. Skóry gotowe z tych gatunków obłożone są cłem w wysokości 3000 mkp. za 1 kg. Nie zamieszczono również na liście towarów zabronionych do przywozu, wiklinę, którą w zeszłym roku wywożono masami, skutkiem czego podrożono produkcję wewnętrzną do tego stopnia, że tysiące pracowników jest bez pracy. Nie zamieszczono benzyny, która potrzebną jest dla motorów i innych celów technicznych, spirytusu i melasy. Koniecznem byłoby zabronić wywóz drzewa nieobrobionego i obrąglaków. Wywóz węgla winien być obłożony znacznym cłem wywozowym, bo inaczej podrożeją wewnętrzne ceny w kraju. Koniecznem byłoby również zabronić wywóz owoców i jagód świeżych i owocowych, cygorji (korzeni suchych i świeżych), miodu i wosku, soli, rogów, kopyt, szczeciny, nieobrobionej, futer specjalnie króliczych, lnu, konopji, wełny. Do tej sprawy jeszcze powrócimy (przyp. Redak.).

Przy licznym udziale członków odbyła się pogadanka na temat nowej ustawy o podatku przemysłowym (patent), oraz o noweli do podatku dochodowego.

P. r. Leistner, jako przewodniczący wspomniał o błp. S. Messerze, który nagle dnia 27 kwietnia zmarł. Błp. Zmarły pracował w Stowarzyszeniu od pierwszych lat powstania organizacji i pamięć Jego będzie bodźcem do dalszej pracy dla członków.

P. r. Schenker przystępując do tematu omówił dokładnie ustawę o podatku patentowym. Referat jego był bardzo obszerny i zajmujący, za co go zgromadzeni darzyli żywemi oklaskami.

Po przemowie p. Dr. Salpetra, który poruszył projekt noweli do podatku dochodowego zmieniającego stawki podatku odpowiednio do spadku waluty i zwrostu drożyzny, oraz po przemowie p. L. Fromowicza stwierdzającego że dzisiejsze podatki naruszają kapitały zakładowe kupców, zamknął przewodniczący pogadankę.

KONSULAT CZECHOSŁOWACKI komunikuje, iż w Bratislawie (Presburgu) odbędzie się w dniach 9—16 lipca br. Targ Orjentalny razem z wystawą rękodzielniczą Słowacji z Rosji Podkarpackiej.

Odwiedzającym przysługuje 75 proc. zniżki przy wizach,

25 proc. zniżki na biletach kolei żelaznych czeskosłowackich. Cena legitymacji wynosi mk. 830. Informacje oraz legitymacje w konsulacie.

OPŁATA POCZTOWA za przekazy pocztowe wynosi: Do 500 mk. 10 mk.; ponad 500 do 1000 15 mk.; ponad 1000 do 2500 30 mk.; ponad 2500 do 5000 50 mk.; ponad 5000 do 10000 100 mk.; ponad 10000 do 15000 135 mk.; ponad 15 tys. do 20000 170 mk.; ponad 20 tys. do 25 tys. 200 mk.; ponad 25 tys. do 30 tys. 230 mk.; ponad 30 tys. do 40 tys. 290 mk.; ponad 40 tys. do 45 tys. 320 mk.; ponad 45 tys. do 50 tys. 350 marek.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 11 kwietnia br.

KATOWICE WAŻNYM PUNKTEM WĘZŁOWYM. W nowym europejskim rozkładzie kolejowym od dnia 1. czerwca b. r. przewidziany jest bezpośredni pociąg pośpieszny Paryż—Berlin—Katowice—Warszawa i naodwrót. Ruch tych pociągów przez Katowice ma na względzie nowe stosunki gospodarcze na G. Śląsku wskutek zaangażowania w przemyśle kapitałów francuskich, angielskich i polskich. Do pociągu tego ma być dołączany w Belgii specjalny wagon z Calais dla podróżnych z Anglii.

W ten sposób Katowice staną się ważnym europejskim węzłem komunikacyjnym, gdyż przez nie przechodzić będzie również pociąg z Warszawy do Wiednia i Pragi i Budapesztu drogą na Ząbkowice, Sosnowiec, Katowice, Dziedzice, Bogumin, skracając przez to znaczną dziś drogę okólną, prowadzącą jak wiadomo na Granicę—Trzebinię—Oświęcim—Dziedzice.

Przez Katowice ma też pójść w przyszłości projektowany pociąg Bałtyk—Adrjatyk, prowadzący z Gdańska do Triestu przez Poznań, korytarz Kluczborski, Katowice, Dziedzice. Również ulepszone pociągi z Poznania do Krakowa i Lwowa pójdą przez Katowice. Ma też być wprowadzony pociąg przedwojenny Orjent—Express z Hamburga przez Berlin, Wrocław, Katowice, Kraków, Lwów, Czerniowce, Bukareszt, Konstanca.

O POŁĄCZENIE KOLEJOWE. Nareszcie Dyrekcja Kolei w Warszawie zamierza zadość uczynić ciągłym staraniom o lepsze połączenie kolejowe Łodzi z Krakowem, Katowicami Gdańskiem. Pociąg do Krakowa dojdzie z dworca kaliskiego 11.05 w nocy (23,05) i przyjedzie do Krakowa 8,25 rano. Odjazd z Krakowa do Łodzi 10,55 w nocy (22,55) przyjazd do Łodzi 7,25 rano. Do Katowic odjazd z Łodzi z dworca kaliskiego 5,10 popoł. (17,10) przyjazd do Katowic 1,05 w nocy. Odjazd z Katowic 5,45 rano przyjazd do Łodzi 12,50 w południe. Do Gdańska odjazd z Łodzi 9,05 wieczór, przyjazd do Gdańska 8,45 rano. Z Gdańska odjazd 9,40 wiecz., przyjazd do Łozi 8,15 rano.

Reforma ta ma wejść dopiero w życie 1 czerwca br. Również 1 czerwca ma być wprowadzony u nas czas środkowo-europejski.

ODNOSNIE DO PISMA z dnia 6 bm. l. 150 co do powolnego wypłacania względnie przetrzymywania zaliczeń przez stacye, oznajmia Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie, że tej sprawy nie spuszcza nigdy z oka, a tem mniej w czasie obecnego braku gotówki. Oprócz obowiązującej w tym względzie instrukcyi wezwała Dyrekcya okólnikiem z dnia 3 grudnia 1921 i z 15. lutego 1922 wszystkie Urzędy stacyjne tut. okręgu do jak największego pośpiechu i punktualności w wypłatach zaliczeń i wezwanie to obecnie powtórzyła.

Gdyby mimo to wszystko zdarzył się jeszcze jakiś wypadek opieszałości, uprasza Dyrekcja o bezzwłoczne doniesienie jej o tem, celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności. — Co się tyczy wypłaty zaliczeń przez pocztową kasę oszczędności, to temu nic nie stoi na przeszkodzie, o ile nadawca dołączy do listu przewozowego czek pocztowy.

ZMNIEJSZENIE PROWIZJI OD ZALICZEŃ KOLEJOWYCH. Centralny Związek plskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów zwrócił uwagę ministerstwa kolei żelaznych na niepomiernie wysoką normę prowizji, pobieranej przez koleje od zaliczeń kolejowych. Prowizja ta, stosownie do taryfy, obowiązującej od [illegible] 1921 r. wynosi 2 proc. od sumy zaliczenia i oprócz tego pobierana jest specjalna opłata za powiadomienie nadawcy o pobraniu zaliczenia.. Tymczasem np. według taryfy rosyjskiej z roku 1916 prowizja ta wynosiła od 0,5 proc. 1,25 proc. zależnie od sumy zaliczenia, a przy analogicznych operacjach bankowych wynosi obecnie średnio 0,2 proc. Stosowana zaś przez koleje norma, pięciokrotnie wyższa od bankowej, wywołuje cały szereg niezrozumiałych skarg i reklamacji i w wysokim stopniu utrudnia i ogranicza możność korzystania z kolejowej operacji zaliczeniowej.

Obecnie ministerstwo kolei żelaznych zawiadomiło centralny Związek polskiego przemysłu, górnictwa, handlu i finansów, że w nowej taryfie ogólnej na przewóz towarów, która zacznie obowiązywać od 1 czerwca 1922 r. prowizja od sumy zaliczenia, obciążającego przesyłkę zmniejszoną została do 1 proc.

PODATEK DOCHODOWY OD PRACOWNIKÓW. Stosownie do przepisów projektu noweli do ustawy o podatku dochodowym od pracowników, podatek winien być pobierany w drodze potrąceń przez pracodawców.

System ten daje możność skarbowi zapobiec ukrywaniu dochodów otrzymanych przez płatników.

W ujęciu klas pracujących powyższa cecha sposobu poboru podatku dochodowego zanika, akcentowane bywa natomiast upośledzenie, jakiego doznaje klasa pracująca pod względem uchylania się od podatku dochodowego.

W praktyce powyższa psychologja mas pracujących skierowaną zostaje przeciwko pracodawcom.

W związku z powyższym Centr. Związek Polskiego Przemysłu Górnictwa, Handlu i Finansów zwrócił się z memoryałem, w którym wykazuje, że ułatwienie techniki ściągnięcia podatku dochodowego okupione jest jednocześnym skomplikowaniem i zaognieniem stosunków społecznych, czego nie byłoby, gdyby skarb ściągał podatek dochodowy bezpośrednio od pracowników.

Memorjał zwraca uwagę, że przy systemie potrącań płatnik (pracownik) pozbawiony jest pokwitowania skarbowego. Pracownik nie jest w stanie stwierdzić, iż płacony przezeń podatek wpłynął do kasy skarbowej.

Są wypadki nadsyłania nakazów płatniczych pracownikom bez uwzględnienia już wpłaconych przez nich sum za pośrednictwo pracodawców. Tego rodzaju niedokładności muszą wywołać opozycyę ze strony pracowników i zbieżną zupełnie tendencję z postulatem przez nas powyżej wyłuszczonym.

REGULACJA NALEŻNOŚCI POLSKO-WĘGIERSKICH. Zgodnie z artykułem 215 traktatu w Trianon, waluta i kurs przerachowań przy regulowaniu wzajemnem wierzytelności polskich i węgierskich, zostanie ustalony zgodnie z decyzją Komisji odszkodowań. Zachodzi wobec tego potrzeba określenia aktywów i pasywów polskich na Węgrzech. Izba handlowa i przemysłowa we Lwowie zwraca się do zainteresowanych kupców, przemysłowców itp., aby najpóźniej do dnia 1 maja br. przedstawili następujące szczegóły: 1) nazwa, siedziba i rodzaj przedsiębiorstwa wierzyciela, lub dłużnika, 2) kwota wierzytelności lub zobowiązania, 3) rodzaj tranzakcji, z której tytułu powstała wierzytelność lub zobowiązanie, oraz ilość dostarczonego czy zakupionego towaru.

DANIA. Mimo starań kupców duńskich i współdziałania Konsulatu polskiego nie udało się wprost sprowadzić pokładów kolejowych z Polski, kupcy tutejsi zmuszeni więc byli kupić od kupców niemieckich w Berlinie. Przytem jedna tylko firma niemiecka zarobiła przeszło 600.000 mk. niem. na tej tranzakcji.

OBRĘCZE NA BECZKI, których zapotrzebowanie w Danji sięga 1,150,000 kg. rocznie, mogłaby Polska w większej ilości dostarczyć Danji.

KOSZYKARSKIE WYROBY, które mogłyby mieć pokaźny zbyt z Danji, przechodzą również przez Niemcy i sprzedawane na tutejszym rynku już jako towar niemiecki.

Jak zapewniają niektórzy kupcy tutejsi otrzymują oni wiele ofert z Niemiec na produkty polskie sprzedawane fob Hamburg.

ŻOŁĄDKI CIELĘCE, których Danja kupuje około 125,000 kg. rocznie w większości wypadków zawdzięczają swoje znalezienie się na tutejszym rynku pośrednictwu Niemców.

SPRAWY CŁOWE. Sowiety zwolniły od cła przywozowego towary produkowane w Łotwie.

PRZEMYSŁ RYBNY NA UKRAINIE SOWIECKIEJ. Eksportowy Wydział Wukospilki zwrócił się do Wydziału Konsularnego z prośbą o zawiadomienie sfer zainteresowanych w Polsce, że Wukospiłka reflektuje na dostawę ryb na rynekpolski. Oferta Wukopspiłki obejmuje:

1) Kawior z jesiotra i siewriugi, ziarnisty, w puszkach i beczkach;
2) Kawior prasowany;
3) Sandacze, koropy;
4) Rybę czerwoną (bieługi, siewriugi, jesiotry) mrożone i solone,
5) Bałyk z jesiotra i bieługi,
6) Konserwy skumbrji, kefali i wszelkich ryb czerwonych;
7) Konserwy rakowych szyjek,
8) Klej z jesiotra i siewriugi;
9) Łuskę rybią.

Podając to do wiadomości Wydział Konsularny prosi o zwracanie w danym wypadku uwagi na ofertę Wukopskiłki, ewentualnie o podanie jej do wiadomości szerszej.

Rybołóstwo i przemysł rybny Ukrainy znajduje się w wyłącznej eksploatacji Wukopspiłki. W jesieni ub. r. Wukopspiłka otrzymała od rządu wyłączną koncesję na połów ryb w Morzu Czarnem, obecnie zaś zawarła taką samą umowę koncesyjną o eksploatację Morza Azowskiego. Koncesję tę zamierza Wukopspiłka wykonywać przy pomocy kooperatyw gubernjalnych i przyłączenie rybaków w kooperatywy.

Dotychczasowe doświadczenie nie zapowiada jednak wielkich i rychłych wyników .Do faktycznej eksploatacji koncesji otrzymanej w jesieni dotychczas nie przystąpiono z powodu braku funduszów, lepsze rezultaty da może wykonywanie koncesji na Morzu Azowskiem, gdzie ogólny stan przemysłu rybnego, zaopatrzenie rybaków w łodzie, sieci itp., jest w nieco lepszym stanie, niż na Morzu Czarnem.

SKRUCHA ANTYSEMITÓW. Przywódcy ruchu antysemickiego w Niemczech wydali następujące zbiorowe oficyalne oświadczenie: „Należy zerwać z taktyką zwalania na Żydów odpowiedzialności za wszelkie klęski narodowe. To szkodzi tylko interesom narodowym — zamiast bowiem szukać prawdziwego powodu niepowodzenia — jeszcze ośmiesza się cały ruch antysemicki“.

Powyższy odruch zdrowego rozsądku kierujemy pod adresem naszych endeków.

WYDAWNICTWO KEYNESA. „Manchester Guardian Commercial“ donosi, że podczas trwania konferencyi genueńskiej wyda 12 specyalnych numerów, poświęconych odbudowie Europy. Redaktorem tych dodatków jest ekonomista J. M. Keynes. Pierwsze numery zawierać będą artykuły Asquith'a, Painleve, Nitti-ego, Benesza, Wirth'a, Rathenau'a i Lenina. Dodatki je drukowane będą w pięciu językach: angielskim, niemieckim, francuskim, włoskim i hiszpańskim.

Treść pierwszego numeru będzie następującą: Stabilizacya walut europejskich (J. M. Keynes). Bilans handlowy amerykańsko-europejski. Bilans płatniczy Niemiec w stosunku do reszty świata (von Glasenapp, prezes Reichsbanku). Waluta skandynawska (profesor Cassel). Waluta polska (dr. Regendann) (?). Waluta austryacka, czeska, grecka i t. d.

ŻYDZI ANGIELSCY A POŻYCZKA DLA POLSKI. Ze źródła zupełnie pewnego dowiaduje się „Hajnt“, że pożyczkę dla Polski w wysokości 4 milionów funtów, którą opinia polska przyjęła z takiem zadowoleniem, sfinansowali żydowscy bankierzy w Londynie, braciaLacarusowie. Pośredniczył w tej sprawie również Żyd, Róziewicz, współwłaściciel znanej firmy warszawskiej.

NOWA PLACÓWKA PRZEMYSŁOWA „AKFAL“. Niespełna rok temu jak pewne konsorcjum przyszło z projektem budowania fabryki lodu. Jednak mimo olbrzymich wysiłków spółka ta nie mogła swego dzieła dokończyć. Dopiero z inicjatywy p. Karola Wołkowskiego właściciela „Esplanady“ zakupiono tą fabrykę, przyczem dodać należy, że niedawno utworzona sekcja restauratorów przy stow. przem. gospodnio-szynkarskim zgłosiła in gremium akces jako spółka akcyjna.

Dzięki wytężonej i ofiarnej pracy p. **Karola Wołkowskiego**, obecnie generalnego dyrektora tejże fabryki potrafiono w przeciągu paru tygodni skompletować całe urządzenie fabryczne. Dnia 11 kwietnia dokonano poświęcenia i puszczono w ruch maszyny.

Na poświęcenie tej nowej placówki przemysłowej zebrało się liczne grono obywateli ze sfer przemysłowych, kupieckich, prasy itd. Założyciele i Rada nadzorcza przecięciem wstąg narodowych owiniętych wokół maszyn, dokonali pierwszej ceremonji, poczem w uroczystem nastroju do zebranych przemówił ksiądz, życząc polskiej placówce przem. szczęścia i powodzenia dla dobra narodu.

W ślicznie udekorowanej sali zebrali się goście, aby przy posiłku i rozmowie spędzić resztę miłych chwil. Podczas libacji pierwszy przemówił prezes Rady nadz. WP. Jędrzejowicz wznosząc toast na pomyślność i rozwój instytucji tak koniecznej dla rozwoju naszego gspodarczego życia. P. Dr. Henryk Rappaport szczegółowo omówił, jaką przyszłość ma to przedsiębiorstwo, gdyż sami akcyonarjusze będą głównymi odbiorcami produktów. Dalej wskazał na widoki jakie rokuje ta impreza, albowiem oprócz wyrobu lodu ma w niedługim czasie powstać (na co plany są gotowe fabryka wody sodowej, wyrób marmolady, fabrykacja soków, wielka piekarnia białego pieczywa, wyrób ciast, czekolady, cukierków itd. Następnie p. Król wiceprezes Rady nadz. serd. podziękował współpracownikom za ich nadzwyczajną pracę.

Wkońcu przemówił p. **Leopold Fromowicz** wskazując na dodatni wpływ jaki dla naszego gospodarczego bytowania posiada rozwój życia przemysłowego. Powinniśmy współpracować nad rozwinięciem i samopoczuciem kupiectwa bez różnicy przekonań politycznych. Przemówienie p. Fromowicza wywarło silne wrażenie wśród obecnych i było gorąco oklaskiwane.

WĘGRY. Zarząd koleji węgierskiej zamierza podwyższyć taryfę przewozową o 50 proc.

AUSTRJA. Huty żelaza podwyższyli ceny o 10 proc. Bochenck chleba kosztuje obecnie 680 koron.

NIEMCY obniżyli o 295 m. n. za 100 kg. cenę blachy cynkowej.

CZARNE MORZE. Niemcy podjęły z dniem 2 kwietnia ruch pasażerski z Hamburga do portów Czarnego Morza. Jest to pierwszy okręt od wybuchu wojny na tej linji.

W Tel Awiw pod Jaffą powstała obecnie wielka fabryka cegieł wapienno-piaskowych z kapitałem 75,000 funtów szterl. Kierownikiem jest inżynier Seidener. Założycielem i głównym akcjonarjuszem jest przemysłowiec wiedeński Kremeniecki, którego udział wynosi 30,000 lirów.